

Η ΕΠΙΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΑΓΗΣ ΠΡΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΤΟΥ ΚΑΘΟΥ Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

(Με αφορμή την απόφαση 196/2000 ΜονΠρΣερρών)

Δημήτριος Α. Τσικριάς

*ΔρΝ – Ειδικός Επιστήμων της Πολιτικής Δικονομίας
στο Τμήμα Νομικής του Πανεπιστημίου Αθηνών*

Η επίδοση πράξεων της διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως και ειδικότερα της επιταγής προς εκτέλεση, στις περιπτώσεις που ο καθού την εκτέλεση, διαμένει στο εξωτερικό, θέτει προς αντιμετώπιση ενδιαφέροντα ζητήματα, τα οποία εντάσσονται στην ευρύτερη προβληματική της σχέσεως του εθνικού δικαίου της επιδόσεως προς τους κανόνες των διμερών και πολυμερών διεθνών συμβάσεων, καθώς και τους κανόνες του στο χώρο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως εναρμονισμένου δικαίου, που διέπουν την επίδοση δικαστικών πράξεων στο εξωτερικό.

I. Επίδοση κατά τους κανόνες της Διεθνούς Συμβάσεως της Χάγης

1. Σχετικά με την εφαρμογή της διεθνούς Συμβάσεως της Χάγης για την επίδοση δικογράφων και εξώδικων πράξεων στο εξωτερικό μπορεί να αναφερθεί, ότι η κατάρτισή της και η θέση της σε ισχύ ολοκλήρωσε μία επίπονη προσπάθεια εναρμονίσεως του δικαίου της επιδόσεως στο εξωτερικό, η οποία αναλήφθηκε ήδη από το τέλος του 19ου αιώνα στο πλαίσιο των συνδιασκέψεων της Χάγης¹.

Η Σύμβαση της Χάγης της 15.11.1965 κυρώθηκε με το άρθρο 46α ν. 1334/1983 και ισχύει στην Ελλάδα από τις 18.9.1983. Με τη σύμβαση αυτή επιδιώκεται η κατοχύρωση της πραγματικής επιδόσεως, για το λόγο δε αυτό προβλέπεται η σύσταση ειδικών αρχών από τα συμβαλλόμενα κράτη², οι οποίες θα είναι επιφορτισμέ-

---

1. Πρβλ. σχετικά Γέσιου - Φαλσή, Οι επιδόσεις στην αλλοδαπή μετά την κύρωση της Συμβάσεως της Χάγης του 1965, τιμ. τόμος Γαζή, 1994, 69, Κεραμέα/Κοζύρη, Κύρος επιδόσεως στην αλλοδαπή κατά τη Σύμβαση της Χάγης της 15^{ης} Νοεμβρίου 1965 (N. 1334/1983), το εσωτερικό ελληνικό δίκαιο και το δίκαιο του τόπου επιδόσεως, ΕλλΔνη 30 (1989), 1992, A. Bülow, Haager, Übereinkommen über den Zivilprozess, a) Geschichte und Inhalt, σε: Bülow/Böckstiegel, Internationaler Rechtsverkehr in Zivil- und Handelssachen, AI, 100.1. Arnold, Die Ergebnisse der Zehnten Tagung der Haager Konferenz für internationales Zivilprozessrecht, AWD 1965, 205.

2. Άρθρο 2 της συμβάσεως.

νες με την διαβίβαση των προς επίδοση εγγράφων. Στη συνέχεια η σχετική διαδικασία, που ακολουθεί την παραλαβή του εγγράφου από την αρμόδια αρχή του κράτους προορισμού, διέπεται κατά κανόνα από τις διατάξεις του δικονομικού δικαίου του τελευταίου κράτους³, οι οποίες ρυθμίζουν την επίδοση σε πρόσωπα που διαμένουν σ' αυτό, έτσι ώστε η επίδοση να ολοκληρώνεται κατά τις προαναφερθείσες διατάξεις.

Έτσι αυξάνονται σημαντικά οι πιθανότητες να περιέλθει το δικόγραφο στο πρόσωπο, προς το οποίο απευθύνεται, μάλιστα δε κατά τρόπο, που εξασφαλίζει τη δυνατότητα γνώσεως του περιεχομένου του εγγράφου, αφού το τελευταίο επιδίδεται κατά κανόνα, μόνον εφόσον συνοδεύεται από μετάφρασή του στη γλώσσα του κράτους προορισμού⁴. Ειδικά για την περίπτωση της επιδόσεως εισαγωγικών δικογράφων η κατοχύρωση του δικαιώματος δικαστικής ακροάσεως του παραλήπτη του εγγράφου ολοκληρώνεται με τη διάταξη του άρθρου 15 § 1 της Συμβάσεως, η οποία επιβάλλει την αναστολή της δίκης μέχρις ότου διαπιστωθεί, ότι το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο επιδόθηκε έγκαιρα και σύμφωνα με έναν από τους τρόπους, που αποδέχεται η σύμβαση, στο πρόσωπο, που απευθύνεται.

2. Σύμφωνα με την διατύπωση του άρθρου 1 § 1 της Συμβάσεως της Χάγης οι κανόνες της εφαρμόζονται για κάθε επίδοση δικαστικής ή εξώδικης πράξεως⁵.

Έτσι λοιπόν είναι δυνατό να υποστηριχθεί, ότι οι διατάξεις των άρθρων της, που ρυθμίζουν τα επιμέρους ζητήματα της διαδικασίας επιδόσεως, αντικαθιστούν τις αντίστοιχες διατάξεις του δικονομικού δικαίου των συμβαλλομένων κρατών. Η άποψη αυτή φαίνεται να υιοθετείται από ένα μεγάλο μέρος της ελληνικής νομολογίας, σύμφωνα με το οποίο η διάταξη του άρθρου 134 ΚΠολΔ, που καθιερώνει την κατά πλάσμα δικαίου ολοκλήρωση της επιδόσεως, όταν ο παραλήπτης του εγγράφου διαμένει στο εξωτερικό, με την περιέλευση του εγγράφου στον εισαγγελέα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου διενεργήθηκε, ή πρόκειται να διενεργηθεί η διαδικαστική πράξη, που αφορά η επίδοση, καθίσταται ανεφάρμοστη, δεδομένου ότι σύμφωνα με τις αντίστοιχες διατάξεις της Συμβάσεως της Χάγης για την ολοκλήρωση της επιδόσεως είναι απαραίτητη η περιέλευση του εγγράφου στον παραλήπτη του⁶.

3. Άρθρο 5 § 1 εδ. α της συμβάσεως.

4. Άρθρο 5 § 3 της συμβάσεως, καθώς και ανακοίνωση Φ. 0546/956/886/ΑΣ2797/199, ΦΕΚ Α/288.

5. «Η Σύμβαση αυτή εφαρμόζεται.....σε κάθε περίπτωση, που δικαστική ή εξώδικη πράξη πρέπει να διαβιρασθεί στο εξωτερικό για να επιδοθεί ή κοινοποιηθεί.»

6. Πρβλ. ΑΠ 298/1988, ΕλλΔνη 29 (1988), 1663, 250/1993, ΕλλΔνη 35 (1994), 1306,

Ειδικά για την επίδοση πράξεων της διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως στο εξωτερικό είναι χαρακτηριστική η ΜονΠρΘεσ 25007/1995⁷, σύμφωνα με την οποία για τη διενέργεια της επιδόσεως της περιλήψεως της κατασχετήριας εκθέσεως στον καθού η εκτέλεση οφειλέτη, η οποία μάλιστα κατά τη διάταξη του άρθρου 999 § 3 ΚΠολΔ πρέπει να ολοκληρώνεται μέσα σε προθεσμία είκοσι ημερών από την ημέρα επιβολής της κατασχέσεως, απαιτείται η περιέλευση του εγγράφου της περιλήψεως στον καθού η εκτέλεση και δεν αρκεί η πλασματική επίδοση κατά τη διάταξη του άρθρου 134 ΚΠολΔ.

Η άποψη ωστόσο περί της αποκλειστικής εφαρμογής των διατάξεων της Συμβάσεως της Χάγης για την επίδοση πράξεων της διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως στο εξωτερικό, έτσι ώστε, όπως ήδη αναφέρθηκε, για την ολοκλήρωσή της να απαιτείται η περιέλευση του σχετικού εγγράφου σε εκείνον, προς τον οποίο απευθύνεται, δημιουργεί σοβαρότατο πρόβλημα τηρήσεως των κατά κανόνα συντόμων προθεσμιών της διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως. Αναφέρεται η οκταήμερη προθεσμία, που θέτει η διάταξη του άρθρου 999 § 3 ΚΠολΔ για την επίδοση, στο πλαίσιο της προδικασίας του αναγκαστικού πλειστηριασμού ακινήτου, περιλήψεως της κατασχετήριας εκθέσεως στον οφειλέτη, στον τρίτο κύριο του κατασχεθέντος ακινήτου και τους ενυπόθηκους δανειστές, η προθεσμία για την επίδοση της αναγγελίας των απαιτήσεων ενός τρίτου δανειστή στον υπάλληλο του πλειστηριασμού, τον επισπεύδοντα δανειστή και τον καθού η εκτέλεση, η οποία κατά τη διάταξη του άρθρου 972 ΚΠολΔ ολοκληρώνεται έπειτα από την πάροδο δέκα πέντε ημερών από τη διενέργεια του πλειστηριασμού, σε σχέση με τον τρίτο δανειστή, που μπορεί να λάβει γνώση της εκτελεστικής διαδικασίας λίγο πριν ή μετά τον αναγκαστικό πλειστηριασμό, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ιδιαίτερα εκτενής, καθώς και η οκταήμερη προθεσμία του άρθρου 983 § 2 ΚΠολΔ κατά την επιβολή κατασχέσεως σε χέρια τρίτου για την επίδοση του κατασχετήριου εγγράφου στον καθού η εκτέλεση.

Σε όλες τις πιο πάνω περιπτώσεις, εάν απαιτηθεί η διενέργεια επιδόσεως στο εξωτερικό με την περιέλευση του εγγράφου σε εκείνον, προς τον οποίο απευθύνεται, θα είναι ιδιαίτερα δύσκολο να τηρηθεί η προθεσμία, που τίθεται κάθε φορά, με συνέπεια να εμφιλοχωρούν ακυρότητες στην εκτελεστική διαδικασία, οι οποίες διαταράσσουν σοβαρά την απρόσκοπτη εξέλιξη και ολοκλήρωσή της.

Τέλος και στην περίπτωση της απαγορεύσεως διαθέσεως του κατασχεμένου

ΕφΑθ 12435/1988, Δ 20 (1989), 41 με σημ. Παναγόπουλου, 8297/1993, ΕλλΔνη 36 (1995), 676, ΕφΘεσ 734/1992, ΝοΒ 40, 588.

7. Αρμ. 1996, 617.

πράγματος, που προκαλεί η επίδοση αντιγράφου ή περιλήψεως της κατασχετήριας εκθέσεως⁸ στην κατάσχεση κινητών ή ακινήτων πραγμάτων στα χέρια του οφειλέτη, καθώς και η επίδοση του κατασχετηρίου εγγράφου⁹ στην κατάσχεση απαιτήσεων ή κινητών πραγμάτων στα χέρια τρίτου, η απαίτηση της διενέργειας πραγματικής επιδόσεως, δημιουργεί σοβαρά προβλήματα. Εάν ο καθού η εκτέλεση οφειλέτης μέχρι την ολοκλήρωση της πραγματικής επιδόσεως, με την περιέλευση του εγγράφου στα χέρια του, πληροφορηθεί με οποιονδήποτε άλλο τρόπο την επιβολή της κατασχέσεως, είναι δυνατό να προλάβει να διαθέσει το πράγμα που αποτελεί το αντικείμενό της, περιγράφοντας τις σχετικές απαγορευτικές διατάξεις.

Για τους λόγους αυτούς αντιμετωπίζεται κριτικά η άποψη περί αποκλειστικής εφαρμογής των διατάξεων της Συμβάσεως της Χάγης για την επίδοση πράξεων της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτελέσεως στο εξωτερικό.

Στο σημείο αυτό είναι ενδιαφέρον να παρατηρηθεί, ότι η Σύμβαση της Χάγης δεν κηρύσσει ρητά ως ανεφάρμοστες τις διατάξεις των εθνικών δικονομικών εννόμων τάξεων, που διέπουν τα ζητήματα της επιδόσεως δικογράφων και εξωδίκων πράξεων στο εξωτερικό¹⁰, αλλά μόνο για την επίδοση εισαγωγικών δικογρά-

---

8. Άρθρα 958 § 1, 997 § 2 εδ. α', β' ΚΠολΔ.

9. Άρθρο 984 § 1 ΚΠολΔ.

10. Όπως προκύπτει από την εισηγητική έκθεση της Συμβάσεως της Χάγης (βλ. *Taborda-Ferreira*, Rapport explicatif, Actes et documents de la dixième session, Conférence de la Haye de Droit International Privé, Tome III, Notification, 1965, 364/365) και γίνεται περαιτέρω δεκτό από την κρατούσα άποψη στη θεωρία τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό (βλ. *Γέσιου-Φαλτσή*, τιμ. τόμος *Γαζή*, 80, Δωρή, Η προστασία του διαδίκου που διαμένει στην αλλοδαπή από τον κίνδυνο πλασματικής προς αυτόν επίδοσης ως ζήτημα εναρμονισμένης με το Σύνταγμα ερμηνείας (Μεθοδολογικές σκέψεις με αναφορά και στη Διεθνή Σύμβαση της Χάγης της 15.11.1965), ΝοΒ 1990, 796, *Διαμαντόπουλο*, Αρμ. 1997, 107, *Αρβανιτάκη*, Ζητήματα αναγνώρισεως ερήμην αλλοδαπών αποφάσεων διαζυγίου και επιμέλειας τέκνων, Αρμ. 1999, 620/621, *Geimer*, Internationales Zivilprozessrecht, 1993, αριθ. 2080, *Gottwald*, Die Stellung des Ausländers im Prozess, σε: Grundfragen des Zivilprozessrechts - die internationale Dimension-, 1991, 24, *Stürner*, Europäische Urteilsvollstreckung nach Zustellungsmängeln, τιμ. τόμος *Nagel*, 1987, 450), καθώς και από αρκετές αποφάσεις των ημεδαπών δικαστηρίων (βλ. ΑΠ 1447/1988, ΝοΒ 1988, 810, 440/1992, ΕλλΔνη 34 (1993), 1076, 993/1994, ΕλλΔνη 37 (1996), 646, 865/1996, ΕλλΔνη 38 (1997), 586, ΕφΑθ 5704/1996, ΕλλΔνη 38 (1997), 898, ΕφΘεσ 558 1998, Αρμ. 1999, 1245, η οποία δέχεται, ότι για την ολοκλήρωση της ασκήσεως της αγωγής και την επέλευση των δικονομικών και ουσιαστικών συνεπειών της αρκεί η ολοκλήρωση της πλασματικής επιδόσεως κατά τη διάταξη του άρθρου 134 ΚΠολΔ και δεν απαιτείται η περιέλευση του δικογρά-

φων και κλήσεων σε δικάσιμο ακολουθεί την οδό της επιβολής της διαδικασίας, που εξασφαλίζει την περιέλευση του εγγράφου στον παραλήπτη του, επισείοντας σε διαφορετική περίπτωση την κύρωση της διατάξεως του άρθρου 15, η οποία συνίσταται σε αδυναμία εκδίκασεως της αγωγής και γενικότερα του ενδίκου βοηθήματος. Εξάλλου η τελευταία κύρωση προϋποθέτει λογικά τη δυνατότητα εφαρμογής των διατάξεων του εθνικού δικαίου επιδόσεως.

Είναι δυνατό λοιπόν να υποστηριχθεί, ότι εκτός των περιπτώσεων της επιδόσεως εισαγωγικών δικογράφων και κλήσεων, η Σύμβαση της Χάγης δεν επιβάλλει τη διενέργεια πραγματικής επιδόσεως, άποψη που μπορεί να διευκολύνει και κυρίως να επιταχύνει σημαντικά τη διαδικασία επιδόσεως δικαστικών αποφάσεων¹¹, καθώς και των πράξεων της διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως.

3. Βέβαια, όταν επισπεύδεται αναγκαστική εκτέλεση και οι σχετικές επιδόσεις διενεργηθούν κατά πλάσμα δικαίου σύμφωνα με τους όρους της διατάξεως του

φου στον παραλήπτη του, 193/1999, ΕλλΔνη 40 (1999), 1053, ΠολΠρΘεσ 2015/1991, Αρμ. 1992, 383, ΜονΠρΘεσ 14555/1996, Αρμ. 1997, 206).

11. Βλ. επίσης ΑΠ 1447/1988, ΝοΒ 1990, 810, 865/1996, ΕλλΔνη 38 (1997), 586, ΕφΘεσ 1714/1989, Αρμ. 43, 782, ΠολΠρΘεσ 2015/1991, Αρμ 1992, 383, καθώς όμως και ΑΠ 998/1994, ΕλλΔνη 37 (1996), 13, σύμφωνα με την οποία η επίδοση ερήμην αποφάσεως στον εισαγγελέα του δικαστηρίου, που εξέδωσε την απόφαση, δεν θέτει σε κίνηση την προθεσμία για την άσκηση ανακοπής ερημοδικίας, όπως και ΕφΘεσ 3121/1990, Αρμ 45, 696, 312/1991, ΕλλΔνη 33 (1992), 1232. Σχετικά με την επίδοση οριστικών δικαστικών αποφάσεων μπορεί να υποστηριχθεί ότι, εφόσον προηγουμένως η επίδοση του εισαγωγικού δικογράφου της δίκης, καθώς και των απαραίτητων κλήσεων έχει διενεργηθεί κατά τις διατάξεις της Συμβάσεως της Χάγης, έτσι ώστε να κατοχυρώνεται κατά το δυνατό το δικαίωμα ακροάσεως του διαδίκου, παράλληλα δε αυτός να λαμβάνει γνώση της εκκρεμούς δίκης, ή να εξαντλούνται οι δυνατότητες για να λάβει γνώση, τότε ο διάδικος πρέπει να αναμένει την έκδοση αποφάσεως και συνεπώς να επιδεικνύει ενδιαφέρον για να ενημερωθεί σχετικά. Εάν ληφθεί υπόψη και το συμφέρον του διαδίκου, που προκαλεί την επίδοση, για την τελεσίδικη ή αμετάκλητη ολοκλήρωση του δικαστικού αγώνα, γίνεται δεκτό, ότι η πλασματική επίδοση της αποφάσεως θέτει σε κίνηση τις προθεσμίες ασκήσεως των ενδίκων μέσων. Μόνον όταν πρόκειται να επιδοθεί ερήμην απόφαση, της εκδόσεως της οποίας έχει προηγηθεί πλασματική επίδοση, χωρίς παράλληλα να εφαρμοσθεί η διάταξη του άρθρου 15 § 1 της Συμβάσεως της Χάγης, δηλαδή χωρίς να ανασταλεί η εκδίκαση της υποθέσεως, ή ακόμα όταν το αντίγραφο της αποφάσεως έχει διαβιβασθεί περαιτέρω στις αρμόδιες αρχές του κράτους εγκαστάσεως του παραλήπτη του, χωρίς ωστόσο να έχει παρέλθει η προθεσμία του άρθρου 15 § 2 της Συμβάσεως της Χάγης, τότε δεν αρκεί η πλασματική επίδοση, αφού δεν κατοχυρώνεται η γνώση εκείνου, στον οποίο απευθύνεται η επιδιδόμενη απόφαση, σχετικά με την προηγηθείσα δίκη.

άρθρου 134 ΚΠολΔ, εμφανίζεται το σοβαρό ενδεχόμενο της προσβολής του δικαιώματος δικαστικής προστασίας του καθού η εκτέλεση, που διαμένει ή εδρεύει στο εξωτερικό. Αυτό συμβαίνει, αφού λόγω της της πλασματικής επιδόσεως είναι δυνατό να μη λάβει ποτέ γνώση, ή να λάβει γνώση πολύ καθυστερημένα για τη διαδικασία που επισπεύδεται εναντίον του, με συνέπεια να μην είναι πλέον σε θέση να αντιταχθεί ασκώντας τα απαραίτητα ένδικα βοηθήματα.

Το ενδεχόμενο αυτό αποτελεί το αδύνατο σημείο της απόψεως για την εφαρμογή του εθνικού δικαίου επιδόσεως, μπορεί ωστόσο να παρατηρηθεί, ότι ο καθού η εκτέλεση δεν πρόκειται συνήθως να αιφνιδιασθεί από την εναντίον του επισπευδόμενη εκτελεστική διαδικασία, αφού θα έχει σίγουρα λάβει γνώση προηγουμένως, ή σε κάθε περίπτωση θα μπορούσε να λάβει γνώση σχετικά με τη δημιουργία του εκτελεστού τίτλου, που στρέφεται εναντίον του. Εάν ο εκτελεστός τίτλος είναι στη συνηθέστερη περίπτωση απόφαση των δικαστηρίων του κράτους εκτελέσεως, τότε για την ολοκλήρωση της δίκης, στην οποία εκδόθηκε η απόφαση, θα έπρεπε να έχει προηγηθεί επίδοση του εισαγωγικού της δίκης εγγράφου κατά τις διατάξεις της Συμβάσεως της Χάγης, έτσι ώστε ο τότε εναγόμενος και τώρα καθού η εκτέλεση να έχει τη δυνατότητα να λάβει γνώση για τον εναντίον του στρεφόμενο δικαστικό αγώνα.

Στην περίπτωση που επισπεύδεται αναγκαστική εκτέλεση με βάση αλλοδαπή απόφαση, η οποία έχει εκδοθεί από τα δικαστήρια ενός τρίτου κράτους, δηλαδή άλλου από το κράτος της εκτελέσεως, καθώς και από το κράτος της διαμονής, ή της έδρας του καθού η εκτέλεση, κάτι που με την προϊούσα διεθνοποίηση των συναλλακτικών σχέσεων δεν είναι απίθανο να συμβεί, πάλι έχει εξασφαλισθεί προηγουμένως η δυνατότητα του καθού η εκτέλεση να λάβει γνώση των επιδιώξεων του δανειστή να πραγματώσει την αξίωσή του. Αυτό συμβαίνει, αφού για την επίσπευση αναγκαστικής εκτελέσεως στην ημεδαπή έννομη τάξη με βάση αλλοδαπή απόφαση είναι προηγουμένως απαραίτητη η κήρυξη της ως εκτελεστής, σε περίπτωση δε ερήμην αποφάσεως η τελευταία προϋποθέτει τόσο σύμφωνα με το στο χώρο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως εναρμονισμένο¹², όσο και σύμφωνα με το αυτόνομο δικονομικό διεθνές δίκαιο¹³ την κατοχύρωση του δικαιώματος ακροάσεως του διαδίκου, που δικάσθηκε ερήμην. Για το λόγο αυτό είναι απαραίτητο να έχει προηγηθεί

---

12. Βλ. άρθρο 27 § 2 των Συμβάσεων Βρυξελλών και Λουγκάνο, καθώς και άρθρο 34 § 2 του Κανονισμού 44/2001.

13. Βλ. άρθρα 905 § 3 και 323 αριθ. 3 ΚΠολΔ.

πραγματική επίδοση του εισαγωγικού δικογράφου, έτσι ώστε να έχει χορηγηθεί στο διάδικο δυνατότητα να λάβει γνώση της δίκης, που διεξάγεται εναντίον του.

Πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη, ότι για την επίλυση του προβλήματος, που μας απασχολεί, βαρύνει, όπως ορθά επισημαίνει η απόφαση 196/2000 ΜονΠρΣερρών, επίσης το δικαίωμα του επισπεύδοντα δανειστή για παροχή αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας,¹⁴ δεδομένου ότι η πρακτική αδυναμία τήρησης των ιδιαίτερα σύντομων προθεσμιών, που αναφέρθηκαν, εάν κριθεί ως επιβεβλημένη η διενέργεια πραγματικής επιδόσεως, καθιστά αδύνατη την επίσπευση εκ μέρους του αναγκαστικής εκτελέσεως για την ικανοποίηση μιας αξιώσεως, που μάλιστα σε πολλές περιπτώσεις έχει επιδικασθεί τελεσίδικα.

Είναι συνακόλουθα προφανές, ότι υφίσταται ανάγκη εξισορροπήσεως των αντιτιθέμενων συμφερόντων του επισπεύδοντα δανειστή και του καθού η εκτέλεση οφειλέτη, η οποία μπορεί να επιτευχθεί, εάν εφαρμοσθούν παράλληλα οι διατάξεις του εθνικού δικαίου επιδόσεως, οι οποίες, όπως ήδη αναφέρθηκε, δεν καταργούνται από τη Σύμβαση της Χάγης, και οι διατάξεις της τελευταίας. Με τον τρόπο αυτό θα κριθούν κατά το εθνικό δίκαιο ο τρόπος και ο χρόνος συντελέσεως της επιδόσεως, ώστε να καταστεί δυνατή η τήρηση των προθεσμιών, που αναφέρθηκαν πιο πάνω¹⁵ και κατ'επέκταση να μη θιγεί το δικαίωμα δικαστικής προστασίας του επισπεύδοντα δανειστή. Περαιτέρω, το προς επίδοση έγγραφο θα διαβιβασθεί στην αρμόδια αρχή, για να τεθεί σε κίνηση η διαδικασία, που προβλέπει η Σύμβαση της Χάγης και να εξασφαλισθεί η περιέλευση του εγγράφου στο πρόσωπο, προς το οποίο απευθύνεται, ώστε το τελευταίο να ενημερωθεί σχετικά με την επισπευδόμενη εναντίον του διαδικασία και να ασκήσει, εάν επιθυμεί, τα προβλεπόμενα ένδικα βοηθήματα.

Εάν δε το προς επίδοση έγγραφο περιέλθει στον παραλήπτη του έπειτα από την πάροδο των προθεσμιών ασκήσεως των ενδίκων βοηθημάτων της αναγκαστικής εκτελέσεως, αυτός έχει δυνατότητα υποβολής αιτήματος επαναφοράς των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση κατά τις διατάξεις των άρθρων 152 επ. ΚΠολΔ, εφόσον η περιέλευση του εγγράφου στον παραλήπτη του σε χρόνο, που ήταν αδύνατη η εκ μέρους του εμπρόθεσμη άσκηση ενδίκου βοηθήματος, συνιστά γεγονός ανώτερης βίας, που δικαιολογεί την ευδόση του αιτήματος επαναφοράς των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση.

14. Πρβλ. επίσης Δωρή, ΝοΒ 1990, 781, Γέσιου-Φαλτσή, σε: Grundfragen des Zivilprozessrechts, ό.π., 169, Gottwald, ό.π., 21 επ.

15. Πρβλ. επίσης Γέσιου-Φαλτσή, τιμ. τόμος Γαζή, 85, Δωρή, ΝοΒ 38, 726, καθώς και ΕφΘεσ 558/1988, Αρμ 1999, 1245, σχετικά με την ολοκλήρωση της επιδόσεως της αγωγής ως πράξεως διακοπτικής της παραγραφής.

Συνεπώς, ορθά δέχθηκε η 196/2000 απόφαση του ΜονΠρΣερρών το νομότυπο της συντελέσεως της επιδόσεως της επιταγής προς εκτέλεση κατά τους όρους της διατάξεως του άρθρου 134 ΚΠολΔ.

4. Η προαναφερθείσα επίδοση της επιταγής προς εκτέλεση θέτει σε κίνηση τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτελέσεως κατά τη διάταξη του άρθρου 924 εδ.α ΚΠολΔ, καθώς και την προθεσμία ενέργειας, που θέτει η διάταξη του άρθρου 926 § 2 ΚΠολΔ, μέσα στην οποία ο επισπεύδων δανειστής οφείλει να επιχειρήσει την επόμενη πράξη της διαδικασίας.

Τίθεται ωστόσο το ερώτημα, εάν η πλασματική επίδοση του άρθρου 134 ΚΠολΔ αρκεί για να θέσει σε κίνηση και την προθεσμία του άρθρου 926 § 1 ΚΠολΔ, δηλαδή την προθεσμία των τριών εργασίμων ημερών, που τίθεται στον καθού η εκτέλεση, για να συμμορφωθεί προς την επιταγή προς εκτέλεση¹⁶, έπειτα από την πάροδο της οποίας ο επισπεύδων δανειστής έχει πλέον δικαίωμα να επιχειρήσει την πρώτη μετά την επιταγή πράξη της διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως. Η προθεσμία αυτή πρέπει να χαρακτηριστεί ως προπαρασκευαστική¹⁷, αφού, όπως προαναφέρθηκε, αποσκοπεί στη διάσκεψη και προετοιμασία του καθού η εκτέλεση, προκειμένου να συμμορφωθεί εκούσια και να αποφύγει το δικονομικό καταναγκασμό, που του επιφυλάσσει η περαιτέρω διαδικασία.

Κατόπιν τούτου ο προβληματισμός συνίσταται στο εάν είναι δυνατό η πλασματική επίδοση να θέσει σε κίνηση την πιο πάνω προπαρασκευαστική προθεσμία, αφού η συντέλεσή της δεν συνεπάγεται την περιέλευση της επιταγής στη σφαίρα επιρροής του καθού η εκτέλεση, η οποία εξασφαλίζει τη γνώση του σχετικά με την έναρξη της διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως, ώστε η επιταγή να αποτελέσει την τελευταία όχληση προς εκούσια συμμόρφωσή του. Μπορεί να υποστηριχθεί, ότι η θέση σε κίνηση της προθεσμίας προς εκούσια συμμόρφωση δεν είναι δυνατή πριν από την περιέλευση της σχετικής οχλήσεως - προσκλήσεως, που εμπεριέχει η επιταγή προς εκτέλεση, στον οφειλέτη, καθού η εκτέλεση.

Εάν ωστόσο απαιτηθεί για την έναρξη της προθεσμίας του άρθρου 926 § 1 ΚΠολΔ η διενέργεια πραγματικής επιδόσεως τότε υπάρχει κίνδυνος φαλκιδεύσεως της λειτουργίας της προθεσμίας. Με τη θέση της τελευταίας επιτρέπεται στον οφειλέτη να αναλογισθεί τον επικείμενο δικονομικό καταναγκασμό και να συμμορφωθεί, έστω και αυτή την ύστατη ώρα, εκούσια προς την υποχρέωσή του, χωρίς

---

16. Πρβλ. επίσης Μπέη, Μαθήματα Πολιτικής Δικονομίας (Αναγκαστική Εκτέλεση), 1984, σ. 76, Γέσιου-Φαλτσή, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως, 1998, § 30 I, αριθ. 1.

17. Πρβλ. επίσης Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα (-Ορφανίδη), ΚΠολΔ I, 2000, Εισαγ. παρ. στα άρθρα 141-151, αριθ. 2.

όμως να παρεμποδίζεται ο δανειστής για μεγάλο χρονικό διάστημα να επισπεύσει περαιτέρω τη διαδικασία αναγκαστικής εκτελέσεως και παράλληλα χωρίς να τίθεται στη διάθεση του οφειλέτη χρόνος ικανός για να επιχειρήσει ενδεχομένως τη ματαίωση της ικανοποίησεως του δανειστή. Εάν γίνει δεκτό, ότι η προθεσμία αυτή τίθεται σε κίνηση με την περιέλευση του εγγράφου της επιταγής στη σφαίρα επιρροής του καθού η εκτέλεση, δηλαδή με τη συντέλεση της πραγματικής επιδόσεως κατά τους κανόνες του δικαίου επιδόσεως της έννομης τάξεως του κράτους διαμονής του, τότε μέχρι να διενεργηθεί η επίδοση και να περιέλθει στον επισπεύδοντα δανειστή η σχετική βεβαίωση, ώστε αυτός να μπορέσει να συνεχίσει με ασφάλεια τη διαδικασία, θα έχει παρέλθει στην πλειοψηφία των περιπτώσεων μεγάλο χρονικό διάστημα, το οποίο δεν εναρμονίζεται με τη λειτουργία προθεσμίας.

Συνεπώς, δεν απομένει παρά η αποδοχή της διενέργειας της πλασματικής επιδόσεως κατά τους όρους της διατάξεως του άρθρου 134 ΚΠολΔ ως γεγονότος, που αφετηριάζει την προθεσμία του άρθρου 926 § 1 ΚΠολΔ. Πρόκειται για μία λύση, η οποία δεν ικανοποιεί, αφού, όπως προαναφέρθηκε, επιτρέπει τη θέση σε κίνηση μιας προπαρασκευαστικής προθεσμίας άσχετα από τη γνώση του προσώπου, που αφορά. Ωστόσο, εάν ο επισπεύδων δανειστής προχωρήσει, στηριζόμενος στην πλασματική επίδοση, στην επιχείρηση περαιτέρω πράξεων της διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως πριν ο καθού η εκτέλεση λάβει γνώση για την εναντίον του επισπευδόμενη διαδικασία, με συνέπεια να αποκλείεται κατά τη διάταξη του άρθρου 934 § 1α ΚΠολΔ η προβολή από τον τελευταία αντιρρήσεων, που αφορούν την εγκυρότητα του εκτελεστού τίτλου και την προδικασία της αναγκαστικής εκτελέσεως, αυτός θα έχει τη δυνατότητα να προβάλλει παραδεκτά τις σχετικές αντιρρήσεις σωρεύοντας στην ανακοπή του αίτημα επαναφοράς των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση κατά το άρθρο 152 § 1 ΚΠολΔ. Το αίτημα της επαναφοράς των πραγμάτων θα στηριχθεί στην προβολή λόγου ανώτερης βίας, που θεμελιώνεται στην πλασματική επίδοση της επιταγής προς εκτέλεση, η οποία κατέστησε αδύνατη την εκ μέρους του εμπρόθεσμη πρόβολή των αντιρρήσεων.

5. Σχετικά με την επέλευση των ουσιαστικού δικαίου εννόμων συνεπειών της επιδόσεως της επιταγής προς εκτέλεση πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ των επιμέρους εννόμων συνεπειών. Κατά τη διάταξη του άρθρου 264 αριθ. 1 ΑΚ η επίδοση της επιταγής διακόπτει την παραγραφή της εκτελούμενης αξιώσεως.¹⁸ Για τη

---

18. Πρβλ. επίσης *Γέσιου-Φαλτσή*, ό.π., § 29 IV 2, αριθ. 17, *Μπρίνια*, *Αναγκαστική Εκτέλεσις*, I, 1983, άρθρο 924, § 122, *Απ. Γεωργιάδη*, *Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου*, 1997, § 25 III, αριθ. 31.

διακοπή της παραγραφής αρκεί η διενέργεια πλασματικής επιδόσεως κατά το άρθρο 134 ΚΠολΔ, δεδομένου μάλιστα ότι η ενδεχόμενη καθυστέρηση διαβίβασεως του εγγράφου στις αρμόδιες αρχές του κράτους διαμονής του καθού η εκτέλεση, καθώς και της ολοκληρώσεως της επιδόσεως κατά τους κανόνες της δικονομικής έννομης τάξεως του τελευταίου, είναι δυνατό να προκαλέσει κίνδυνο παραγραφής της εκτελούμενης αξιώσεως.

Η επίδοση της επιταγής προς εκτέλεση αποτελεί ταυτόχρονα εντονότατη όχληση του οφειλέτη, με συνέπεια ο τελευταίος να καθίσταται υπερήμερος κατά το άρθρο 340 ΑΚ¹⁹, γεγονός που κατά το ουσιαστικό δίκαιο επιφέρει, ανάλογα με την περίπτωση, επίταση της ευθύνης του και τοκοφορία.

Η συντέλεση της οχλήσεως προϋποθέτει ωστόσο περιέλευση της σχετικής προσκλήσεως προς εκπλήρωση της οφειλόμενης παροχής στο πρόσωπο, που απευθύνεται²⁰. Για το λόγο αυτό, εάν ο καθού η εκτέλεση διαμένει στο εξωτερικό, δεν αρκεί η πλασματική επίδοση της επιταγής προς εκτέλεση, αλλά απαιτείται η περαιτέρω διαβίβαση της τελευταίας στις αρμόδιες αρχές του κράτους διαμονής του καθού η εκτέλεση και η διενέργεια πραγματικής επιδόσεως κατά τους δικονομικούς κανόνες του.

II. Επίδοση κατά τους όρους του Κανονισμού 1348/2000

1. Σχετικά πρόσφατα, στις 29 Μαΐου 2000, εκδόθηκε ο 1348/2000 Κανονισμός του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, με τον οποίο επιδιώκεται η εναρμόνιση των κανόνων του δικαίου της επιδόσεως στο εξωτερικό, σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, όταν μια δικαστική, ή εξώδικη πράξη, που προέρχεται από κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, διαβιβάζεται προς επίδοση σε άλλο κράτος μέλος, ο δε παραλήπτης του εγγράφου είναι γνωστής διαμονής²¹. Ο κανονισμός αυτός, που αποτελεί μετεξέλιξη της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως της 26.5.1997²², η οποία

---

19. Πρβλ. *Γέσιου-Φαλτσή*, ό.π., § 29 IV 2, αριθ. 18, *Απ. Γεωργιάδη*, *Ενοχικό Δίκαιο* (Γενικό Μέρος), 1999, § 25 I, αριθ. 7.

20. Δεδομένου ότι η όχληση ασκείται με απευθυντέα δήλωση βουλήσεως. Βλ. *Απ. Γεωργιάδη*, ό.π., § 25 I, αριθ. 6.

21. Πρβλ. το άρθρο 1 του κανονισμού.

22. Πρβλ. στοιχ. (5) του προοιμίου του κανονισμού. Σχετικά με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση της 26.5.1997 πρβλ. G. Geimer, *Neuordnung des internationalen Zustellungsrechts*, σ. 81 επ., Gottwald, *Sicherheit vor Effizienz? - Auslandszustellung in der Europäischen Union in Zivil- und Handelssachen*, τμ.τόμος Schütze, 222 επ.

ωστόσο δεν ετέθη ποτέ σε ισχύ, εφαρμόζεται σε όλα τα κράτη μέλη από τις 31 Μαΐου 2001. Τονίζεται δε ότι για τις περιπτώσεις επιδόσεως δικαστικών και εξωδίκων πράξεων, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του, αφενός μεν περιορίζει το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του εθνικού δικονομικού δικαίου, που διέπουν την επίδοση στο εξωτερικό, μεταξύ αυτών και τη διάταξη του άρθρου 134 ΚΠολΔ, αφετέρου δε καθιστά ανεφάρμοστες τις διατάξεις συναφών διμερών και πολυμερών διεθνών συμβάσεων²³, στις οποίες περιλαμβάνεται, σύμφωνα με ρητή αναφορά του άρθρου 20 § 1 του κανονισμού, και η Σύμβαση της Χάγης.

Για την πραγματοποίηση της επιδόσεως προβλέπεται η ίδρυση σε κάθε κράτος μέλος «υπηρεσιών διαβιβάσεως και παραλαβής» των προς επίδοση εγγράφων²⁴, ενώ η διαβίβαση των τελευταίων διενεργείται με κάθε πρόσφορο μέσο, αρκεί να εξασφαλίζεται η ταυτότητα του περιεχομένου του διαβιβασθέντος και παραληφθέντος εγγράφου²⁵. Η ρύθμιση αυτή ανοίγει το δρόμο για τη διενέργεια επιδόσεων με τη βοήθεια των σύγχρονων μέσων επικοινωνίας, αρκεί βέβαια να πληρούται η αμέσως προηγούμενη προϋπόθεση²⁶. Επίσης, είναι χαρακτηριστικό, ότι σε αντίθεση με τη Σύμβαση της Χάγης δεν επιβάλλεται η μετάφραση του εγγράφου στην επίσημη γλώσσα του κράτους παραλαβής του, ή σε γλώσσα του κράτους προελεύσεως του εγγράφου, την οποία ωστόσο κατανοεί ο παραλήπτης του²⁷. Απλά το πρόσωπο, που επιδιώκει τη διενέργεια της επιδόσεως και παραλείπει την πιο πάνω μετάφραση, αναλαμβάνει τον κίνδυνο να αρνηθεί ο παραλήπτης του εγγράφου την παραλαβή του τελευταίου²⁸, με συνέπεια η επίδοση να παραμείνει ανολοκλήρωτη.

Η επίδοση του εγγράφου στην έννομη τάξη του κράτους παραλαβής διενεργείται κατά κανόνα σύμφωνα με τους κανόνες του δικονομικού δικαίου της τελευταίας²⁹. Ωστόσο η αρχή διαβιβάσεως του εγγράφου μπορεί να ζητήσει την τήρηση κατά τη διενέργεια της επιδόσεως ενός ιδιαίτερου τύπου, μη προβλεπόμενου από το δίκαιο του κράτους παραλαβής του εγγράφου. Το αίτημα γίνεται δεκτό, εφόσον η εφαρμογή του ιδιαίτερου τύπου δεν οδηγεί στη διαμόρφωση μιας διαδικασίας επιδόσεως, η οποία δεν είναι δυνατό να εναρμονισθεί με τους κανόνες του δικαίου επιδόσεως του

23. Πρβλ. άρθρο 20 § 1 του κανονισμού.

24. Άρθρο 2 του κανονισμού.

25. Άρθρο 4 § 2 του κανονισμού.

26. Πρβλ. επίσης *Lindacher*, ZZP 2001, 185/186, *Kennett*, ό.π., σ. 208.

27. Πρβλ. άρθρο 5 § 1 του κανονισμού.

28. Πρβλ. άρθρο 8 §1 του κανονισμού.

29. Άρθρο 7 § 1. Πρβλ. *Lindacher*, ZZP 2001, 188.

τελευταίου³⁰. Παρατηρούμε, ότι στο σημείο αυτό διασπάται μια από τις θεμελιώδεις αρχές του δικονομικού διεθνούς δικαίου, δηλαδή η αρχή της αποκλειστικής εφαρμογής των κανόνων της «lex fori» κατά την επιχείρηση διαδικαστικών πράξεων στο εσωτερικό ορισμένης έννομης τάξεως³¹. Η διάσπαση αυτή είναι δυνατό να δικαιολογηθεί, όταν με την εφαρμογή του αλλοδαπού δικονομικού δικαίου επιδιώκεται η διευκόλυνση και επιτάχυνση της ολοκλήρωσης της επιδόσεως, παράλληλα όμως γεννά ορισμένα σημαντικά ερωτήματα σχετικά με τα όργανα διενέργειας της επιδόσεως, καθώς και με τη δικαιοδοσία των δικαστηρίων του κράτους, στο οποίο συντελέστηκε η επίδοση, να κρίνουν το κύρος διαδικαστικών πράξεων, που επιχειρήθηκαν με βάση κανόνες αλλοδαπού δικονομικού δικαίου³².

Έπειτα από την ολοκλήρωση της επιδόσεως η κρατική αρχή διαβιβάσεως του εγγράφου ενημερώνεται σχετικά από την αρχή παραλαβής του τελευταίου, δεδομένου ότι η αμέσως προαναφερθείσα αρχή αποστέλλει στην πρώτη έγγραφη βεβαίωση για τη διενέργεια της επιδόσεως³³.

2. Ιδιαίτερα σημαντικοί για την αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος των διατάξεων του κανονισμού είναι οι κανόνες, που θέτει το άρθρο 9 του τελευταίου σχετικά με τον χρόνο συντελέσεως της επιδόσεως. Παρατηρείται, ότι ο χρόνος συντελέσεως της επιδόσεως είναι κρίσιμος για την κατοχύρωση τόσο των ουσιαστικών, όσο και των δικονομικών δικαιωμάτων των διαδίκων, όταν η επίδοση, κυρίως

---

30. Άρθρο 7 § 1 του κανονισμού.

31. Πρβλ *Kerameus*, Enforcement in the international context, Recueil des cours 1997, 349/380, *Schack*, Internationales Zivilverfahrensrecht, 1996, αριθ. 41. .

32. Είναι δυνατό να γίνει δεκτό, ότι οι αλλοδαποί κανόνες εφαρμόζονται από τα όργανα επιδόσεως της ημεδαπής έννομης τάξεως, με συνέπεια να μπορεί να υποστηριχθεί, ότι στη διάταξη του άρθρου 7 § 1 του κανονισμού υποκρύπτεται ένα κανόνας συγκρούσεως, που αναφέρεται στο δίκαιο επιδόσεως, που θα εφαρμόσουν στις περιπτώσεις, που εξετάζουμε, τα ημεδαπά όργανα. Εάν βέβαια προκύψουν εξαιρετικές περιπτώσεις, που οι αλλοδαποί κανόνες επιδόσεως δεν είναι δυνατό να εφαρμοσθούν από τα ημεδαπά όργανα, αλλά αντίθετα απαιτούν την παρέμβαση αλλοδαπών οργάνων, τότε πρέπει να αποκλεισθεί η εφαρμογή του αλλοδαπού δικαίου, αφού ο κανονισμός την εξαρτά από την εναρμόνισή της προς το σύστημα του ημεδαπού δικαίου επιδόσεως. Σε περίπτωση που ημεδαπά όργανα διενεργήσουν την επίδοση κατ' εφαρμογή αλλοδαπού δικαίου, τότε οι σχετικές διαδικαστικές πράξεις προσβάλλονται ενώπιον των ημεδαπών δικαστηρίων, τα οποία θα κρίνουν το κύρος τους εφαρμόζοντας βέβαια τις πιο πάνω διατάξεις του αλλοδαπού δικαίου, αφού ο κανόνας συγκρούσεως, που προαναφέρθηκε, εφαρμόζεται και από τα ημεδαπά δικαιοδοτικά όργανα.

33. Άρθρο 10 του κανονισμού.

διαδικαστικών πράξεων, διακόπτει την παραγραφή και την αποσβεστική προθεσμία αξιώσεων του ουσιαστικού δικαίου, καθώς επίσης όταν αυτή είναι απαραίτητη τόσο για την εκδίκαση μιας αιτήσεως δικαστικής προστασίας, όσο και για τη θέση σε κίνηση, την πρόοδο και την ολοκλήρωση μιας εξώδικης διαδικασίας.

Η § 1 του πιο πάνω άρθρου του κανονισμού ορίζει, ότι για τη συντέλεση της επιδόσεως είναι κρίσιμες οι διατάξεις του δικονομικού δικαίου του κράτους παραλαβής του εγγράφου. Η ρύθμιση αυτή είναι ίσως αυτονόητη, ωστόσο αφήνει αρρυθμιστες τις περιπτώσεις, κατά τις οποίες, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, η επίδοση διενεργείται όχι σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις, αλλά σύμφωνα με τον τύπο, που υπέδειξε η αρχή διαβίβασεως του εγγράφου. Μπορεί να υποστηριχθεί, ότι στις τελευταίες περιπτώσεις ο χρόνος συντελέσεως της επιδόσεως προσδιορίζεται είτε κατά τον ιδιαίτερο τύπο, που ακολουθήθηκε, εφόσον αυτός άμεσα ή έμμεσα είναι κρίσιμος για τη συντέλεση της επιδόσεως, είτε, σε διαφορετική περίπτωση, κατά το δίκαιο το κράτος παραλαβής του εγγράφου.

Η § 2 του άρθρου 9 του κανονισμού εισάγει ωστόσο σημαντική εξαίρεση στον κανόνα, που προαναφέρθηκε, η οποία βέβαια μπορεί να θεωρηθεί απαραίτητη για την αντιμετώπιση των ζητημάτων, που ανακύπτουν εξαιτίας της πιθανής χρονικής καθυστέρησης ολοκληρώσεως της επιδόσεως. Εάν η διενέργεια της τελευταίας είναι απαραίτητη για την τήρηση μιας εξαιρετικά σύντομης προθεσμίας, που θέτει το ουσιαστικό, ή το δικονομικό δίκαιο, τότε η καθυστέρηση ολοκληρώσεώς της, που συνεπάγεται η διαβίβαση του εγγράφου από την κρατική αρχή διαβίβασεως στην αντίστοιχη αρχή παραλαβής και στη συνέχεια η θέση σε κίνηση της διαδικασίας επιδόσεως στο κράτος παραλαβής του εγγράφου, ενδέχεται να οδηγήσει σε απώλεια ουσιαστικών ή δικονομικών δικαιωμάτων του προσώπου, που επισπεύδει την επίδοση.

Τον κίνδυνο αυτόν έρχεται να αντιμετωπίσει η συγκεκριμένη διάταξη, σύμφωνα με την οποία, εάν στο κράτος προελεύσεως του εγγράφου η επίδοση είναι επιβεβλημένο να διενεργηθεί μέσα σε ορισμένη προθεσμία, τότε αυτή θεωρείται, πάντοτε αναφορικά με εκείνον, που την επισπεύδει, ότι συντελέσθηκε ήδη κατά τον χρόνο, ο οποίος προκύπτει σύμφωνα με τους κανόνες της έννομης τάξεως του κράτους προελεύσεως του εγγράφου³⁴. Η διάταξη αυτή είναι προφανές, ότι επιτρέπει την εφαρμογή του θεσμού της πλασματικής επιδόσεως, στην έκταση που αυτός προβλέπεται από τις εθνικές δικονομικές έννομες τάξεις³⁵, με συνέπεια σε πολλές περιπτώσεις η επίδοση να θεωρείται κατά πλάσμα δικαίου συντελεσθείσα πριν

34. Πρβλ. επίσης *Lindacher ZZP* 2001, 185.

35. Πρβλ. άρθρο 134 ΚΠολΔ, άρθρο 686 n.c.p.c.

από την περιέλευση του εγγράφου στον παραλήπτη του. Επίσης είναι δυνατό η εισαγγελική, συνήθως, αρχή, στην οποία διενεργείται η πλασματική επίδοση, να αποτελεί ταυτόχρονα και την κρατική αρχή διαβιβάσεως του εγγράφου. Έτσι, εάν χώρα προελεύσεως του εγγράφου είναι η Ελλάδα, τότε η επίδοση θεωρείται ότι έχει συντελεσθεί κατά τους όρους της διατάξεως του άρθρου 136 §1 ΚΠολΔ μόλις το έγγραφο περιέλθει στον σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 134 §1 ΚΠολΔ αρμόδιο εισαγγελέα, ο οποίος λειτουργεί ταυτόχρονα και ως ημεδαπή αρχή διαβιβάσεως στο πλαίσιο του κανονισμού.

3. Όσα προαναφέρθηκαν, ισχύουν σχετικά με την τήρηση δικονομικών προθεσμιών και την επιχείρηση διαδικαστικών πράξεων, για την τελείωση των οποίων είναι απαραίτητη η επίδοση ορισμένου δικογράφου, ή εκθέσεως μέσα σε ορισμένη προθεσμία. Αντίθετα, η διάταξη, που εξετάστηκε, δεν εφαρμόζεται, όταν πρόκειται για κλήση διαδίκου σε συζήτηση αγωγής, ή οποιουδήποτε άλλου ενδίκου βοηθήματος. Εδώ είναι αποφασιστική η κατοχύρωση του δικαιώματος ακροάσεως του διαδίκου, που καλείται στη συζήτηση, έτσι ώστε να μην είναι δυνατή η εφαρμογή της διατάξεως, που επιτρέπει την απολύτως ξένη προς το δικαίωμα ακροάσεως πλασματική επίδοση. Συνεπώς, εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 9 § 1 του κανονισμού, σύμφωνα με την οποία η επίδοση διενεργείται κατά το δίκαιο του κράτους παραλαβής του εγγράφου, το οποίο, αφού πλέον πρόκειται για επίδοση, η οποία ολοκληρώνεται κατά τους τύπους μιας επιδόσεως στο εσωτερικό, εξασφαλίζει κατά πάσα πιθανότητα σε βαθμό πολύ πιο ικανοποιητικό από την πλασματική επίδοση την περιέλευση του εγγράφου στη σφαίρα επιρροής του παραλήπτη του.

Η σκοπιμότητα που αναφέρθηκε πιο πάνω, επιβάλλει περαιτέρω την εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 9 § 1 του κανονισμού σε κάθε επίδοση διαδικαστικής πράξεως, που θέτει σε κίνηση ορισμένη προπαρασκευαστική προθεσμία. Μια δικονομική προθεσμία, με την οποία παρέχεται στο διάδικο ο απαραίτητος χρόνος για να προετοιμάσει την αντίδρασή του σε συγκεκριμένη δικονομική συμπεριφορά του αντιδίκου του, που εκδηλώνεται με την επίδοση ορισμένης διαδικαστικής πράξεως, είναι δυνατό να λειτουργήσει, μόνον όταν ο διάδικος είναι σε θέση να λάβει έγκαιρα γνώση για την επίδοση, που αφετηριάζει την προθεσμία. Αντίθετα, για τη συντέλεση εκείνων των επιδόσεων, που υπόκεινται σε προθεσμίες ενέργειας, είναι αποφασιστική η διάταξη του άρθρου 9 § 2, αφού προέχει η κατοχύρωση του δικαιώματος έννομης προστασίας του διαδίκου, που επισπεύδει τη διαδικασία, η οποία εξασφαλίζεται με την πλασματική επίδοση μιας διαδικαστικής πράξεως, που με τη σειρά της καθιστά δυνατή την εμπρόθεσμη ολοκλήρωσή της³⁶.

---

36. Συνεπώς, για την εμπρόθεσμη άσκηση της αγωγής, που επιβάλλει η διάταξη του αρ-

Από την άλλη ωστόσο πλευρά, εάν πρόκειται για προθεσμία ενέργειας του παραλήπτη του εγγράφου, η οποία τίθεται σε κίνηση με τη διενέργεια συγκεκριμένης επιδόσεως, τότε η τελευταία ολοκληρώνεται κατά τους όρους της § 1 του άρθρου 9 του κανονισμού, που εξασφαλίζει την περιέλευση του εγγράφου στη σφαίρα επιρροής του παραλήπτη του. Αυτό συμβαίνει, αφού μόνο με τον τρόπο αυτό κατοχυρώνεται η δυνατότητα του τελευταίου λάβει γνώση του γεγονότος της επιδόσεως, που θέτει σε κίνηση την προθεσμία, ώστε να μπορέσει να την τηρήσει.

4. Η διάταξη του άρθρου 9 § 2 του κανονισμού φαίνεται, σύμφωνα με το γράμμα της, να περιορίζει το πεδίο εφαρμογής της στις δικονομικές προθεσμίες ενέργειας. Δεν κάνει καμία αναφορά στις αποσβεστικές προθεσμίες του ουσιαστικού δικαίου, καθώς και στο χρόνο παραγραφής των ουσιαστικών αξιώσεων, που διακόπτονται με την επίδοση διαδικαστικών πράξεων. Ωστόσο η σημασία της πλασματικής επιδόσεως είναι προφανής για την έγκαιρη διακοπή των πιο πάνω προθεσμιών, κατ' επέκταση δε για την πραγμάτωση των ουσιαστικών δικαιωμάτων και αξιώσεων, η ενάσκηση των οποίων υπόκειται στις προθεσμίες αυτές. Συνακόλουθα, πρέπει να θεωρείται συνεπής προς το σύστημα και την τελολογία του κανονισμού, ο οποίος επιδιώκει την βελτίωση της παροχής έννομης προστασίας στο χώρο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως³⁷, κατ' επέκταση δε την αποτελεσματικότερη κατοχύρωση και των ουσιαστικών δικαιωμάτων, η ανάλογη εφαρμογή της πιο πάνω διατάξεως και στις περιπτώσεις, που η διενέργεια της επιδόσεως είναι απαραίτητη για τη διακοπή αποσβεστικών προθεσμιών, καθώς και του χρόνου παραγραφής ουσιαστικών αξιώσεων.

5. Από όσα αναφέρθηκαν καθίσταται προφανής η κεντρική θέση του άρθρου 9 §§ 1 και 2 στο όλο σύστημα των διατάξεων του κανονισμού. Για το λόγο αυτό δημιουργεί απορία η δυνατότητα, που παρέχει στα κράτη μέλη η § 3 του ίδιου άρθρου, να παρεκκλίνουν για ένα μεταβατικό χρονικό διάστημα πέντε ετών, το οποίο μάλιστα είναι δυνατό να ανανεωθεί χωρίς περιορισμό, από τη ρύθμιση, που προαναφέρθηκε, επικαλούμενα δυσχέρειες εναρμονίσεως προς αυτή των δικαιοκτών συστημάτων τους. Εδώ δημιουργείται μάλιστα ένα σημαντικό ζήτημα σχετικά με την

θρου 229 § 1 εδ. α' ΚΠολΔ, αρκεί η διενέργεια πλασματικής επιδόσεως του δικογράφου της. Αντίθετα, η προθεσμία του άρθρου 229 § 2 εδ. β' ΚΠολΔ, σχετικά με την επίδοση της κλητεύσεως του διαδίκου, που διαμένει στο εξωτερικό, τηρείται εάν το αργότερο ενενήντα ημέρες πριν από τη δικάσιμο ολοκληρωθεί η διαδικασία της πραγματικής επιδόσεως στο εξωτερικό. Αυτό συμβαίνει, αφού η τελευταία προθεσμία πρέπει να χαρακτηριστεί ως προπαρασκευαστική.

37. Πρβλ. στοιχ. (1) προοιμίου του κανονισμού.

ανεύρεση του δικονομικού δικαίου, σύμφωνα με το οποίο θα κριθούν ο χρόνος και ο τύπος ολοκλήρωσεως της διαδικασίας επιδόσεως και ειδικότερα, εάν θα απαιτηθεί πραγματική επίδοση, ή εάν και σε ποιές περιπτώσεις θα αρκασθούμε σε πλασματική επίδοση.

Η διαβίβαση των προς επίδοση εγγράφων μεταξύ των εθνικών αρχών και στη συνέχεια η διενέργεια της επιδόσεως κατά τον τύπο του δικαίου του κράτους παραλαβής του εγγράφου ανταποκρίνεται ευθέως στην τελολογία του κανονισμού, ωστόσο δεν αποτελεί τη μοναδική διαδικασία, που είναι δυνατό να εφαρμοσθεί. Ο κανονισμός επιτρέπει στα κράτη μέλη να προβλέψουν και να ρυθμίσουν την επίδοση δικαστικών και εξωδίκων πράξεων είτε δια της διπλωματικής οδού³⁸, είτε με την αποστολή ταχυδρομικής επιστολής³⁹, είτε πάλι με τη διενέργεια της επιδόσεως από δικαστικούς επιμελητές, ή άλλους αρμόδιους υπαλλήλους του κράτους του τόπου της επιδόσεως, οι οποίοι παραλαμβάνουν το προς επίδοση έγγραφο απ' ευθείας από το πρόσωπο, που επισπεύδει την επίδοση, χωρίς να μεσολαβούν εθνικές αρχές⁴⁰.

Ίσως ξενίζει το γεγονός, ότι ο ίδιος ο κανονισμός παραπέμπει σε τύπο επιδόσεως, ο οποίος καθιερώνεται από κανόνες του εθνικού δικονομικού δικαίου, οι οποίοι ισχύουν παράλληλα προς αυτόν. Ωστόσο η δυνατότητα καταφυγής στους πιο πάνω κανόνες αποτελεί στις περιπτώσεις, που, σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν, ένα κράτος μέλος αποκλείει με δήλωσή του την εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 9 § 1 του κανονισμού, σημαντική διέξοδο, η οποία εξασφαλίζει όχι μόνο τη διενέργεια της επιδόσεως, αλλά πολύ περισσότερο την περιέλευση του προς επίδοση εγγράφου στη σφαίρα επιρροής του παραλήπτη του.

6. Για τη διερεύνηση της δυνατότητας εφαρμογής των διατάξεων του κανονισμού και στο χώρο του δικαίου της αναγκαστικής εκτέλεσεως και ειδικότερα την επίδοση μιας επιταγής προς εκτέλεση είναι κρίσιμη η διάταξη του άρθρου 9, η οποία, όπως αναφέρθηκε ήδη, προσδιορίζει τον τύπο και το χρόνο συντελέσεως της επιδόσεως.

Αναφέρθηκε ήδη, ότι, όταν επιδίδεται η επιταγή προς εκτέλεση στον καθού η εκτέλεση για την έναρξη της διαδικασίας, η προθεσμία των τριών εργασίμων ημερών, που θέτει η διάταξη του άρθρου 926 § 1 ΚΠολΔ, πριν από την πάροδο της οποίας δεν επιτρέπεται η επιχείρηση της επόμενης πράξεως της εκτελεστικής διαδικασίας, χαρακτηρίζεται ως προπαρασκευαστική για τον καθού η εκτέλεση,

---

38. Άρθρα 12, 13.

39. Άρθρο 14.

40. Άρθρο 15.

αφού με την επιταγή ο επισπεύδων δανειστής απαιτεί την εκούσια συμμόρφωσή του προς το περιεχόμενο του εκτελεστού τίτλου⁴¹ πριν προχωρήσει στην εφαρμογή δικονομικού καταναγκασμού.

Συνακόλουθα, εάν ο καθού η εκτέλεση είναι εγκατεστημένος στο εξωτερικό, τότε η επίδοση διενεργείται κατά τους όρους της § 1 του άρθρου 9 του κανονισμού, δηλαδή αυτή ολοκληρώνεται κατά το δικονομικό δίκαιο του κράτους εγκαταστάσεως του καθού η εκτέλεση, πριν δε από τη συντέλεσή της σύμφωνα με τους κανόνες του τελευταίου δεν τίθεται σε κίνηση η πιο πάνω προθεσμία. Τονίσθηκε, ότι είναι εύλογο να αρχίζει η διαδρομή του χρόνου προπαρασκευής του καθού η εκτέλεση για να συμμορφωθεί προς τον εκτελεστό τίτλο από το χρονικό σημείο, κατά το οποίο αυτός είναι σε θέση να λάβει γνώση του περιεχομένου της επιταγής. Και εδώ μπορεί να διατυπωθεί ο προβληματισμός, που αναπτύχθηκε ήδη, σχετικά με το αν η πραγματική επίδοση της επιταγής προς εκτέλεση ενδέχεται να οδηγήσει σε φαλκίδευση της λειτουργίας της προθεσμίας των τριών εργασίμων ημερών, αφού μέχρι να περιέλθει το έγγραφο της επιταγής στον καθού η εκτέλεση και στη συνέχεια να λάβει ο επισπεύδων δανειστής τη σχετική βεβαίωση, θα έχει παρέλθει ένα πολύ μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Ωστόσο, σε αντίθεση με τη Σύμβαση της Χάγης, ο κανονισμός διατυπώνει γενικό κανόνα, που επιβάλλει την πραγματική επίδοση, όταν η τελευταία θέτει σε κίνηση μία προπαρασκευαστική προθεσμία.

Επίσης η διαβίβαση του εγγράφου σε πολλά από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ενώσεως δεν προκαλεί κατά κανόνα ιδιαίτερα σημαντική καθυστέρηση ολοκλήρωσεως της πραγματικής επιδόσεως. Εξάλλου, η από τον κανονισμό προβλεπόμενη δυνατότητα απ'ευθείας αποστολής του εγγράφου στα αρμόδια όργανα επιδόσεως του κράτους διαμονής του καθού η εκτέλεση⁴² και η με τον τρόπο αυτό παράκαμψη της, έστω αναπόφευκτης, γραφειοκρατίας των εθνικών αρχών, είναι δυνατό να επιταχύνει τη διαδικασία ολοκλήρωσεως της πραγματικής επιδόσεως της επιταγής προς εκτέλεση.

Από την άλλη πλευρά η ετήσια προθεσμία της § 2 του άρθρου 926 ΚΠολΔ, μέσα στην οποία επιβάλλεται να διενεργηθεί η επόμενη της επιταγής πράξη της εκτελεστικής διαδικασίας, έχει τον χαρακτήρα της προθεσμίας ενέργειας για τον επισπεύδοντα δανειστή, ώστε αυτός μέσα σε ένα οπωσδήποτε άνετο χρονικό διάστημα να ξεκαθαρίσει τις προθέσεις του απέναντι στον καθού η εκτέλεση⁴³. Συνεπώς,

41. Βλ. πιο πάνω υποσ. 16.

42. Κατά το άρθρο 15 κανονισμού.

43. Πρβλ. όμως επίσης *Γέσιου-Φαλτσή*, ό.π., § 30 II, αριθ. 6.

θα μπορούσε να υποστηριχθεί, ότι αφετηρία της θα ήταν δυνατό να αποτελέσει και η πλασματική επίδοση, που διενεργείται, όπως ορίζει η διάταξη της § 2 του άρθρου 9 του κανονισμού, σύμφωνα με τους κανόνες της έννομης τάξεως του κράτους της αναγκαστικής εκτελέσεως και οπωσδήποτε συντελείται σε χρόνο προγενέστερο εκείνου της περιελεύσεως της επιταγής προς εκτέλεση στη σφαίρα επιρροής του παραλήπτη της. Είναι μια λύση, που ανταποκρίνεται στην τελολογία της διατάξεως του άρθρου 926 § 2 ΚΠολΔ, αφού συμβάλλει στην πρόοδο και στην κατά το δυνατό σύντομη ολοκλήρωση της εκτελεστικής διαδικασίας.

Ωστόσο, ο προσδιορισμός της αφετηρίας της προθεσμίας σε χρόνο πολύ προγενέστερο του χρόνου της διενέργειας της πραγματικής επιδόσεως στον καθού η εκτέλεση, κατά τον οποίο είναι δυνατή, σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν, η επιχείρηση από το δανειστή της επόμενης πράξεως της διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως, περιορίζει υπερβολικά τον πραγματικά ωφέλιμο χρόνο που τελικά τίθεται στη διάθεση του τελευταίου. Επίσης, η έναρξη των προθεσμιών του άρθρου 926 ΚΠολΔ σε διαφορετικά χρονικά σημεία ενδέχεται να δημιουργήσει σημαντική ανασφάλεια δικαίου σχετικά με τον χρόνο έναρξεως της διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως. Για τους λόγους αυτούς γίνεται δεκτό, ότι η αφετηρία της προθεσμίας της § 2 του άρθρου 926 ΚΠολΔ ταυτίζεται με την αφετηρία της προθεσμίας της § 1 του ίδιου άρθρου, δηλαδή συνίσταται στο γεγονός της συντελέσεως της πραγματικής επιδόσεως της επιταγής στον καθού η εκτέλεση, κατά τους κανόνες του δικονομικού δικαίου του κράτους της διαμονής του.

Περαιτέρω, ταυτόχρονη έναρξη των δύο προθεσμιών υφίσταται πέρα από κάθε αμφιβολία στις περιπτώσεις, που η επιταγή προς εκτέλεση αποστέλλεται απ'ευθείας και χωρίς τη μεσολάβηση εθνικών αρχών στα όργανα επιδόσεως του κράτους διαμονής του καθού η εκτέλεση, τα οποία στη συνέχεια διενεργούν την επίδοση κατά τους οικείους δικονομικούς κανόνες.

7. Σχετικά με την επέλευση των ουσιαστικών εννόμων συνεπειών της επιταγής προς εκτέλεση ισχύουν, όσα αναφέρθηκαν πιο πάνω κατά τη μελέτη του νομικού καθεστώτος της Συμβάσεως της Χάγης.

Για τη διακοπή της παραγραφής κατά το άρθρο 264 αριθ. 1 ΑΚ αρκεί η πλασματική επίδοση της επιταγής προς εκτέλεση, χωρίς να απαιτείται η διαβίβασή της στο εξωτερικό και η διενέργεια πραγματικής επιδόσεως στον καθού η εκτέλεση. Εξάλλου, η θέση σε κίνηση της διαδικασίας επιδόσεως της επιταγής από τον επισπεύδοντα δανειστή υποδηλώνει τη σοβαρή πρόθεσή του να επιδιώξει την ικανοποίηση της εκτελούμενης αξιώσεως, έτσι ώστε να δικαιολογείται η διακοπή του χρόνου της παραγραφής της τελευταίας, ή ορισμένης αποσβεστικής προθεσμίας. Αντίθετα, για την επέλευση των συνεπειών της οχλήσεως είναι επιβεβλημένη η

πραγματική επίδοση του εγγράφου της επιταγής στον καθού η εκτέλεση, ώστε αυτός να είναι σε θέση να λάβει γνώση της σχετικής οχλήσεως.

III. Προβολή των ακυροτήτων της διαδικασίας επιδόσεως

1. Εάν η διαδικασία της επιδόσεως της επιταγής προς εκτέλεση ολοκληρωθεί στην ημεδαπή έννομη τάξη, όπως συμβαίνει κάτω από το νομικό καθεστώς της Συμβάσεως της Χάγης, τότε τα οποιαδήποτε ελαττώματά της και οι συνέπειές τους στο κύρος της θα κριθούν από τα ημεδαπά δικαστήρια, με εφαρμογή του ημεδαπού δικονομικού δικαίου, έπειτα από άσκηση ανακοπής κατά τους όρους των άρθρων 933 επ. ΚΠολΔ.

Προβλήματα δημιουργούνται ωστόσο στις περιπτώσεις, που η επίδοση της επιταγής, η οποία έχει συνταχθεί σύμφωνα με τους κανόνες του ημεδαπού δικαίου, ολοκληρώνεται στο εξωτερικό και ειδικότερα στην έννομη τάξη της διαμονής του καθού η εκτέλεση, όπως συμβαίνει σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού 1348/2000, παράλληλα δε τίθεται ζήτημα ελαττωματικής της διενέργειας. Αναφέρεται, ότι η διαδικασία πραγματοποίησης της επιδόσεως διέπεται από το δικονομικό δίκαιο της έννομης τάξεως, στο εσωτερικό της οποίας αυτή διενεργείται⁴⁴.

2. Εφόσον η επίδοση της ημεδαπής επιταγής προς εκτέλεση ολοκληρώθηκε στο εξωτερικό, τίθεται αρχικά ζήτημα προσδιορισμού εκείνων των δικαστηρίων, τα οποία έχουν διεθνή δικαιοδοσία και αρμοδιότητα να επιληφθούν της εκδικάσεως των αντιρρήσεων κατά του κύρους της επιδόσεως.

Η διάταξη του άρθρου 16 αριθ. 5 των Συμβάσεων Βρυξελλών και Λουγκάνο για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, καθώς και η αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 22 αριθ. 5 του Κανονισμού 44/2001, που αντικαθιστά από 1.3.2002 τη Σύμβαση των Βρυξελλών, θεσπίζουν την αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία των δικαστηρίων του κράτους, στο οποίο διεξάγεται, ή πρόκειται να διεξαχθεί η διαδικασία της αναγκαστικής εκτελέσεως, για την εκδίκαση των υποθέσεων και των διαφορών, που ανακύπτουν από αυτή⁴⁵.

---

44. Κατ' εφαρμογή της αρχής της «*lex fori*», η οποία διέπει τη επιχείρηση διαδικαστικών πράξεων. Πρβλ. *Kerameus*, Enforcement in the international context, Recueil des cours 1997, 349/380, Mayer, Droit international privé, 1994, αριθ. 103, *Schack*, Internationales Zivilverfahrensrecht, 1996, αριθ. 41.

45. Πρβλ. σχετικά *Κεραμέα/Κρεμλή/Ταγαρά*, Η σύμβαση των Βρυξελλών για τη διεθνή

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, εάν το ένδικο βοήθημα κατά του κύρους της επιταγής προς εκτέλεση ασκηθεί έπειτα από την επιχείρηση στην ημεδαπή έννομη τάξη της επόμενης πράξεως της αναγκαστικής εκτελέσεως, η οποία ταυτόχρονα προσδιορίζει τον τόπο διεξαγωγής της τελευταίας, τότε τα ημεδαπά δικαστήρια έχουν διεθνή δικαιοδοσία κατά τις διατάξεις, που προαναφέρθηκαν, να δικάσουν το ένδικο βοήθημα, το οποίο θα περιβληθεί τη μορφή της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ.

Εάν πάλι οι αντιρρήσεις κατά του κύρους της επιδόσεως της επιταγής προβληθούν πριν από την επιχείρηση της επόμενης πράξεως της εκτελέσεως, τότε δεν υφίσταται, ακόμα, ο τόπος διεξαγωγής της τελευταίας. Ωστόσο είναι δυνατό να προσδιορισθεί η έννομη τάξη, στο εσωτερικό της οποίας πρόκειται να διεξαχθεί η διαδικασία της αναγκαστικής εκτελέσεως. Αυτή είναι η ημεδαπή έννομη τάξη, αφού σ' αυτή ο επισπεύδων δανειστής θέτει σε κίνηση τη διαδικασία και προφανώς επιδιώκει να την ολοκληρώσει. Συνακόλουθα είναι δυνατή η εφαρμογή του άρθρου 16 αριθ. 5 των Συμβάσεων Βρυξελλών και Λουγκάνο, καθώς και του άρθρου 22 αριθ. 5 του Κανονισμού 44/2001, που, σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν, θεμελιώνουν τη διεθνή δικαιοδοσία των ημεδαπών δικαστηρίων να κρίνουν το κύρος της επιδόσεως της επιταγής προς εκτέλεση.

Εξάλλου, εάν δεν γίνει δεκτή η εφαρμογή των πιο πάνω διατάξεων, τότε είναι σε κάθε περίπτωση κρίσιμη η διάταξη του άρθρου 2 των πιο πάνω διεθνών συμβάσεων, καθώς και εκείνη του άρθρου 2 του Κανονισμού, για τη θεμελίωση της γενικής βάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας της κατοικίας του εναγομένου, ή του καθού το εκάστοτε ένδικο βοήθημα⁴⁶, δηλαδή στη συγκεκριμένη περίπτωση της κατοικίας του επισπεύδοντα δανειστή. Έτσι, εάν αυτή βρίσκεται στην Ελλάδα, καταφάσκειται πάλι η δικαιοδοσία των ημεδαπών δικαστηρίων να αποφανθούν επί των αντιρρήσεων κατά του κύρους της επιδόσεως της επιταγής προς εκτέλεση.

3. Ωστόσο, κατά της τελικής αποδοχής της διεθνούς δικαιοδοσίας των ημεδαπών δικαστηρίων να κρίνουν το κύρος της επιδόσεως, που διενεργείται στο εξωτερικό, είναι δυνατό να προβληθεί η εξής αντίρρηση: Όπως ήδη αναφέρθηκε, η επίδοση διέπεται συνήθως από τους δικονομικούς κανόνες της έννομης τάξεως, στην

δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων όπως ισχύει στην Ελλάδα, 1989, άρθρο 16, αριθ. 20, *Kropholler*, *Europäisches Zivilprozessrecht*, 1996, Art. 16, αριθ. 57 επ.

46. Δεδομένου ότι η διάταξη του άρθρου 2 των Συμβάσεων Βρυξελλών και Λουγκάνο, όπως και του άρθρου 2 του Κανονισμού 44/2001 θεσπίζουν τον κανόνα «actor sequitur forum rei». Βλ. *Κεραμέα/Κρεμλή/Ταγαρά*, ό.π., άρθρο 2, αριθ. 2, *Kropholler*, ό.π., Art. 2, αριθ. 1,

οποία αυτή επιχειρείται, με εξαίρεση τις περιπτώσεις, που η αρχή διαβιβάσεως του εγγράφου ζητεί την τήρηση ενός ιδιαίτερου τύπου, που δεν προβλέπεται από το δίκαιο του κράτους διενέργειας της επιδόσεως⁴⁷. Για το λόγο αυτό η αλλοδαπή επίδοση διέπεται κατά κανόνα από αλλοδαπό δίκαιο, οι διατάξεις του οποίου είναι αποφασιστικές για την κρίση σχετικά με την ελαττωματικότητά της, καθώς και τις συνέπειες της τελευταίας. Έτσι, μπορεί να αμφισβητηθεί η διεθνής δικαιοδοσία των ημεδαπών δικαστηρίων να αποφανθούν για το κύρος διαδικαστικών πράξεων, οι οποίες επιχειρήθηκαν από όργανα αλλοδαπής έννομης τάξεως, σύμφωνα με τους κανόνες αλλοδαπού δικονομικού δικαίου. Αυτό συμβαίνει, όχι τόσο εξαιτίας της αδυναμίας των ημεδαπών δικαστηρίων να κρίνουν κατ' εφαρμογή αλλοδαπού δικονομικού δικαίου, αφού η με ταχύ ρυθμό εξελισσόμενη διεθνοποίηση (και) των δικονομικών εννόμων σχέσεων θα οδηγήσει κάποια στιγμή στην άρση του κανόνα της άτεγκτης εφαρμογής της δικονομικής «lex fori»⁴⁸, όσο κυρίως εξαιτίας της αδυναμίας των ημεδαπών δικαστηρίων να κρίνουν, ως κύριο αντικείμενο ενδίκου βοηθήματος, το κύρος αλλοδαπών διαδικαστικών πράξεων. Η ακύρωση διαδικαστικών πράξεων, που επιχειρούνται από όργανα αλλοδαπής πολιτείας, προσβάλλει την κυριαρχία της τελευταίας, έτσι ώστε τελικά να μην είναι δυνατό να θεμελιωθεί διεθνής δικαιοδοσία των ημεδαπών δικαστηρίων.

Τελικά, για να υπάρξει ένα «forum», το οποίο θα έχει δικαιοδοσία να κρίνει το κύρος της επιδόσεως της επιταγής προς εκτέλεση στο εξωτερικό, είναι επιβεβλημένο να προσφύγουμε στα δικαστήρια του κράτους διενέργειας της επιδόσεως. Παράλληλα θα πρέπει ερμηνευτικά να γίνει δεκτό, ότι σήμερα, έπειτα από τη ραγδαία διεθνοποίηση και της διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως τόσο η διάταξη του άρθρου 16 αριθ. 5 των Συμβάσεων Βρυξελλών και Λουγκάνο όσο και εκείνη του άρθρου 22 αριθ. 5 του Κανονισμού 44/2001 θεμελιώνουν τη διεθνή δικαιοδοσία των δικαστηρίων των κρατών μελών να αποφανθούν για το κύρος των επιμέρους πράξεων της εκτελεστικής διαδικαστικής, που επιχειρούνται στο οι-

---

47. Βλ. πιο πάνω υποσ. 30.

48. Δεδομένου ότι ήδη γίνεται δεκτό, ότι είναι δυνατό να υπάρξουν περιπτώσεις, κατά τις οποίες για την επίλυση μιας διαφοράς μπορεί να εφαρμοσθεί αλλοδαπό δικονομικό δίκαιο. Έτσι για τον προσδιορισμό της εκτάσεως αποδεικτικών απαγορεύσεων είναι δυνατό να εφαρμοσθούν οι σχετικές δικονομικές διατάξεις της έννομης τάξεως, που καλείται σε εφαρμογή για τη ρύθμιση της ουσίας της διαφοράς, εφόσον βέβαια γίνει δεκτό, ότι αυτές εμπεριέχουν κανόνες ουσιαστικού δικαίου. Βλ. *Kropholler, Internationales Privatrecht*, § 56 IV, *Schack*, ό.π., αριθ. 40.

κείο κράτος⁴⁹, ακόμα και αν ο τόπος της εκτελέσεως βρίσκεται σε άλλο κράτος μέλος.

4. Παρατηρείται, ότι με βάση την προαναφερθείσα ερμηνευτική εκδοχή, τα αλλοδαπά δικαστήρια του κράτους διενέργειας της επιδόσεως της επιταγής προς εκτέλεση έχουν διεθνή δικαιοδοσία για να κρίνουν το κύρος μόνο της επιδόσεως και όχι επίσης το κύρος της επιταγής προς εκτέλεση, αφού η τελευταία αποτελεί ημεδαπή διαδικαστική πράξη και έχει συνταχθεί σύμφωνα με τους κανόνες του ημεδαπού δικαίου. Το κύρος της τελευταίας θα κριθεί αποκλειστικά από τα ημεδαπά δικαστήρια, έπειτα από άσκηση ανακοπής κατά τα άρθρα 933 επ. ΚΠολΔ.

Είναι προφανές, ότι οι πιο πάνω αναπτύξεις υπάγουν την κρίση σχετικά με το κύρος πράξεων μιας διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως στη δικαιοδοσία δικαστηρίων, που ανήκουν σε περισσότερες της μιας έννομες τάξεις. Ωστόσο το φαινόμενο αυτό είναι απόρροια της διεξαγωγής πλέον «υπερόριων» διαδικασιών αναγκαστικής εκτελέσεως, δηλαδή διαδικασιών, ορισμένες από τις πράξεις των οποίων διενεργούνται εκτός της έννομης τάξεως, στην οποία βρίσκεται ο τόπος της αναγκαστικής εκτελέσεως. Αναφέρεται επίσης, ότι προβλήματα λόγω της ενδεχόμενης εκδόσεως αντιφατικών αποφάσεων είναι δυνατό να αποφευχθούν με ορθή εφαρμογή των κανόνων του εναρμονισμένου δικονομικού διεθνούς δικαίου περί συνάφειας των εκκρεμών δικών⁵⁰, καθώς επίσης με τη βοήθεια του θεσμού της αναγνώρισεως των εννόμων συνεπειών (ουσιαστικού δεδικασμένου και διαπλαστικής ενέργειας) των αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων στην έννομη τάξη του τόπου της αναγκαστικής εκτελέσεως.

---

49. Δεδομένου ότι οι πράξεις της διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως αποτελούν πράξεις των οργάνων της έννομης τάξεως, στην οποία αυτές επιχειρούνται, με συνέπεια η κρίση περί του κύρους της ορθά να επιφυλάσσεται στα δικαστήρια της οικείας έννομης τάξεως. Πρβλ. επίσης έκθεση Jenard, σε: Νίκα, Συμβάσεις Βρυξελλών και Λουγκάνο για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων, 1998, σ. 231, *Kropholler*, ό.π., Art. 16, αριθ. 57.

50. Βλ. άρθρο 22 των Συμβάσεων Βρυξελλών και Λουγκάνο, καθώς και άρθρο 28 του Κανονισμού 44/2001.

